

BESTANDSPLAN FOR HJORTEVILTFORVALTNING 2025-2027
for
VESTRE OG SØNDRE RØMSKOG ELGVALD

Valdansvarlig: Peder Stang

MÅLSETTING.

Bestandsplanen tar sikte på å opparbeide og forvalte en elgstamme som er sunn og frisk og med gunstig aldersfordeling. Forvaltningen skal skje ut fra et økonomisk og biologisk bærekraftighetsprinsipp. Dette innebærer at stammen ikke skal være så stor at den svekker sitt eget beitegrunnlag og forringer skogens økonomiske avkastning mer enn hva som kan forsvares med utgangspunkt i elgstammens egen verdiproduksjon.

Bestandsplanen er i overenstemmelse med kommunal målsetning for hjorteviltforvaltning i Aurskog Høland Kommune for årene 2023 – 2027:

«Aurskog-Høland kommune skal ha en forvaltning av hjortevilt som ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og artsmangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser»

Vestre og Søndre Rømskog Elgvald har som mål å forvalte en sunn og frisk elgstamme som ivaretar både næringsinteresser og rekreasjonsverdi for grunneiere og jegere. Viktige tiltak er: Sørge for å begrense uttak av produksjonsdyr, i tillegg til å ha en stamme med store okser. Store okser vil bedekke kuene tidlig i brunsten, kuene vil dermed føde kalver tidligere på våren, som resulterer i høyere kalvevekter. Kalver som oppnår høyere vekt første leveår, vil utvikle seg til større dyr enn kalver som blir født senere på våren.

PLANOMRÅDET.

Området består av

- Sundsrud Skog som ligger i Rømskog og grenser i syd mot Flaten-Trosterud Skog og Marker kommune, i øst mot Rømsjøen, i nord mot jaktområdet Haukenesfjella og i vest mot vassdraget Vortungen-Risen. Arealet er ca. 38.000 dekar. Korrigert for store vann er jaktarealet litt i overkant av 36.000 dekar.
Bortsett fra omtrent 40 dekar dyrket mark og noen få boliger består området av skogsmark av vekslende bonitet samt mye vann og myrer. Området består av skog under foryngelse/ungskog, yngre produksjonsskog og gammel skog. Arealfordelingen viser noe mer furu- enn granarealer, begge med løvinnblanding i ungsoggen.
- Flaten-Trosterud Skog som ligger i Rømskog og grenser over en strekning på ca. 10 km i syd og øst mot Sverige, i vest mot Langvannet og Marker kommune, og i nord

mot Sundsrud Skog på vestsiden av Rømsjøen, og mot Nedre Ringsby på østsiden av sjøen. Arealet er på 26 900 dekar. Korrigert for vann over 250 dekar er jaktarealet på 26 400 dekar. Området består av ca. 270 dekar dyrket mark og for øvrig variert skogsmark med vekslende, men overordnet gode boniteter.

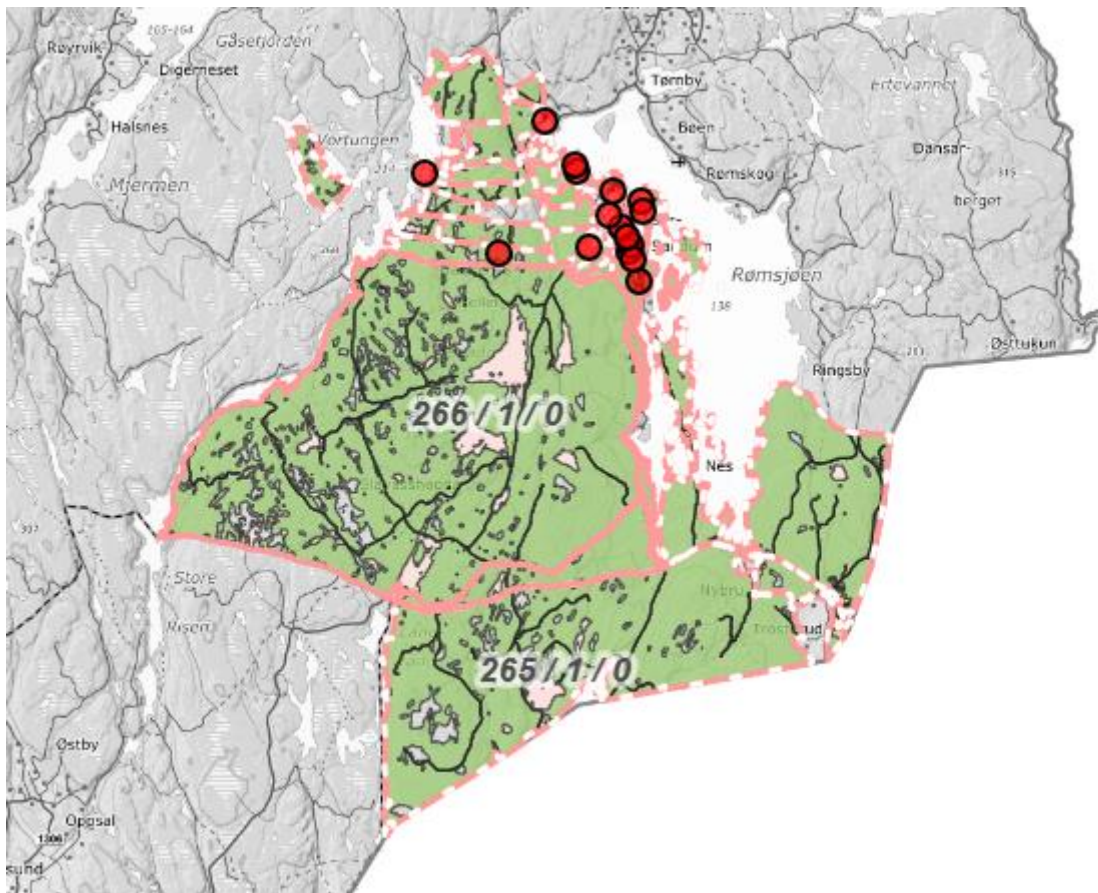
- Området Haukenesfjella som ligger i Rømskog grenser i vest mot Hakabrueidet og Steinsvika, mot nord mot Sagtjenn og Vortungsbekken, mot øst mot Rømsjøen og mot syd mot Sundsrud Skog. Arealet er på 10 476 dekar.

Vestre og Søndre Rømskog elgvald utgjør følgelig til sammen et jaktbart areal på ca. 73 000 dekar.

Elgvaldet har til sammen 3 jaktlag, Flaten-Trosterud Skog, Sundsrud Skog og Vestre Rømskog Grunneierlag. Valdansvarlig fordeler valdets kvote for det enkelte år på de tre jaktlagene i samråd med jaktlagene. Ved eventuell uenighet mellom de enkelte jaktlag skal arealet i det enkelte jaktlag avgjøre.

KART OVER PLANOMRÅDET

- Flaten Trosterud Skog, 265/1
- Sundsrud Skog, 266/1
- Diverse eiendommer lengst nord, Vestre Rømskog Grunneierlag

ELGSTAMMEN.

Anslagene over bestandens størrelse bygger først og fremst på ” Sett elg ” skjemaet samt erfaringer fra jakten, daglig arbeid i skogen, og generelle observasjoner gjennom året. Etter at ulven gjorde sitt inntog i Rømskog ble elgstammen først redusert, senere steg den noe igjen for på nytt å synke de siste årene. Elgstammen virker nå å øke litt igjen, som følge av ulveuttak de siste årene, primært vinteren 2024 og 2025. Ulvens predasjon er kraftigst i områdene nær hiet. Mens områder langt unna nesten kan synes uberørt av predasjon, kan nærområdene nesten tømmes for elg. I og med at hiet ikke ligger på samme sted hvert år, vil belastningen kunne variere i stor grad. Dette betyr at vi må vente svingninger i bestanden for de enkelte områder innen valdet gjennom året, men også fra år til år.

BEITEGRUNNLAG.

De senere års beiteundersøkelser har vist at beitegrunnet har enkelte steder vært under noe press, det er bare få og små ROS planter, mens det er betydelig beite på bjørk og furu. Fortsatt er det en del skade i havreåkre, mest helt sør i valdet.

SKADEGJØRERE.

Ulven har medført et alvorlig problem for hjorteviltforvaltningen i området. En familiegruppe kan ta 120 - 150 elg i året. Predasjonen er aldri jevn over hele reviret. Når man skal planlegge avskyting for noen år frem i tid er det umulig å vite om ulven vil være tungt tilstede eller fraværende i jaktområdet i planperioden.

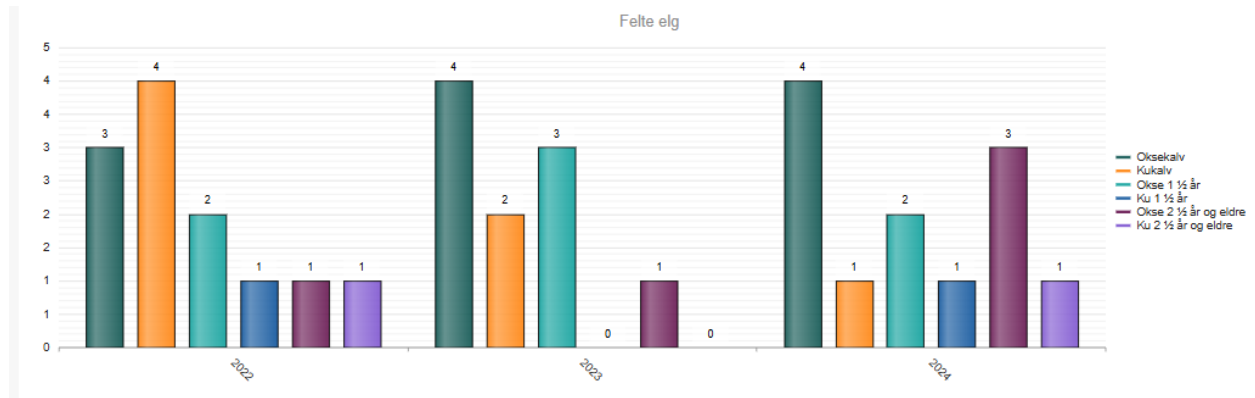
I tillegg har vi fått hjortelusflua som i store konsentrasjoner indirekte kan ta liv av til og med voksen elg. Den siste treårsperioden har vi ikke observert eller hørt om noen hårløse elger.

SKJØTSEL AV OMRÅDET.

Dagens skogbruk tar i stadig større grad sikte på å legge forholdene til rette for annet enn bare tømmerproduksjon, derunder også forholdene for elg og andre dyrearter.

PLANPERIODE 2022-2024, OG NOE ELDRE TALLGRUNNLAG

Det ble i forrige periode felt 34 dyr av en kvote på 55.

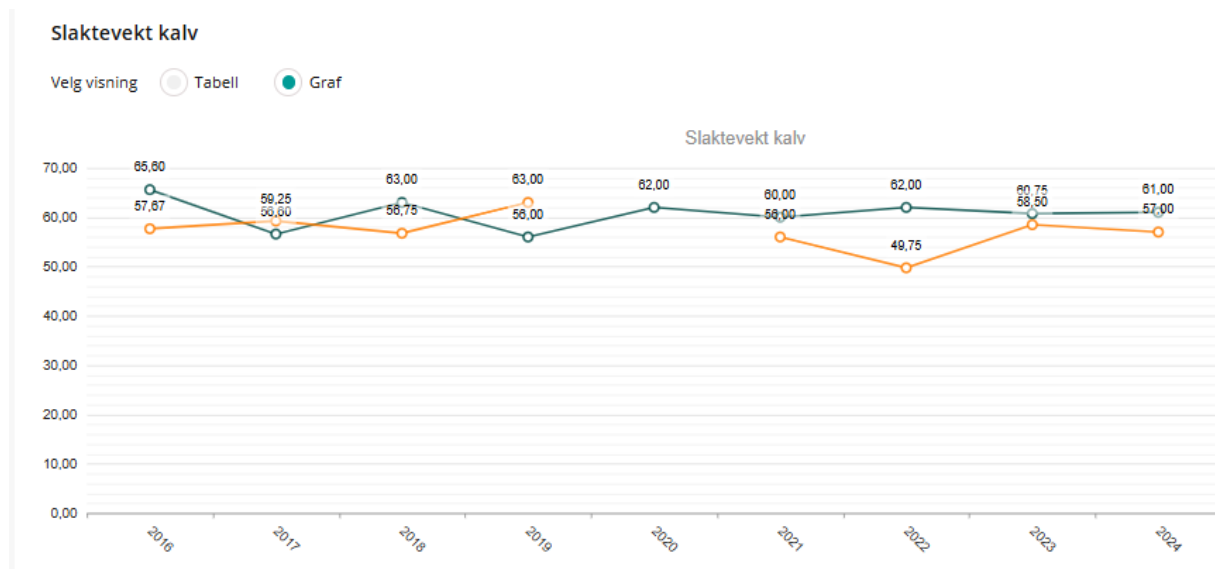

Fordelingen er følgende:

- Oksekalv: 32 %
- Kukulv: 21 %
- Okse 1,5 år: 21 %
- Ku 1,5 år: 6 %
- Okse 2,5 år og eldre: 15 %
- Ku 2,5 år og eldre: 5 %

Valdet har felt 80 % kalv + Ungdyr. Dette harmonerer godt med kommunal målsetning for hjorteviltforvaltning.

Slaktevekt Kalv

Om vi ser på kalvevektene fra 2016 og fram til i dag, så ser vi marginale forskjeller. Det er ikke mulig å trekke noen konklusjoner om elgstammens tilstand. I tillegg er tallgrunnet altfor lite. Vi ser for øvrig at slaktevektene er noenlunde stabile og det vurderer vi som positivt for elgstammen.

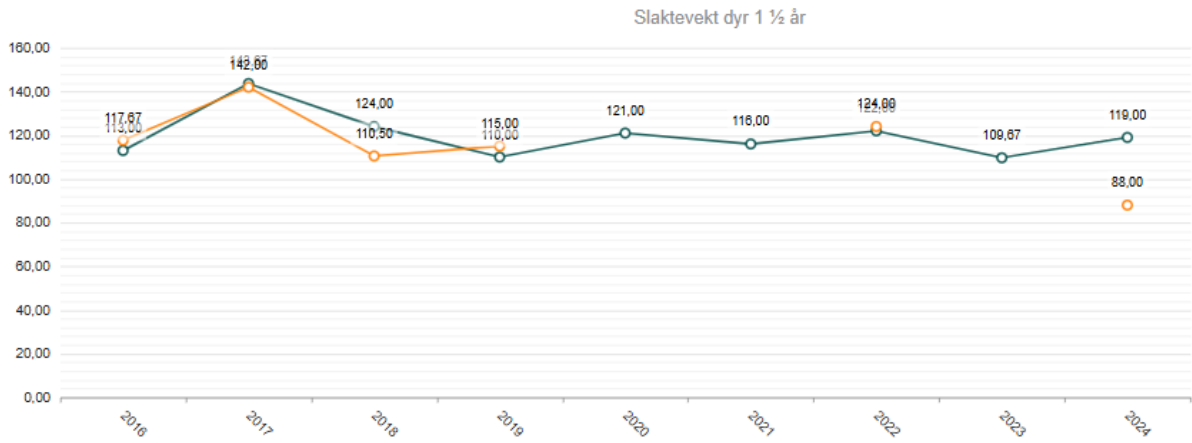
Klima:

Forskning viser til at årlige klimasvingninger kan påvirke slaktevektene på elgkalver. En varm vår/sommer vil redusere næringsinnholdet i elgens beite, som igjen resulterer i mindre næringsrik melk. Dette vil igjen påvirke vekten til kalvene de første månedene, og dermed også den første høsten. Dette vil som nevnt tidligere påvirke elgstammen negativt, da kalvene som har lav vekt første leveår, vil forbli små dyr hele livet. Denne faktoren kan vi ikke påvirke, og vi kan heller ikke konkludere med at det alltid er en signifikant statistisk sammenheng mellom temperatur på vår/sommer og slaktevekt på kalv.

Slaktevekt 1,5 år

Slaktevekt dyr 1 ½ år

Velg visning Tabell Graf

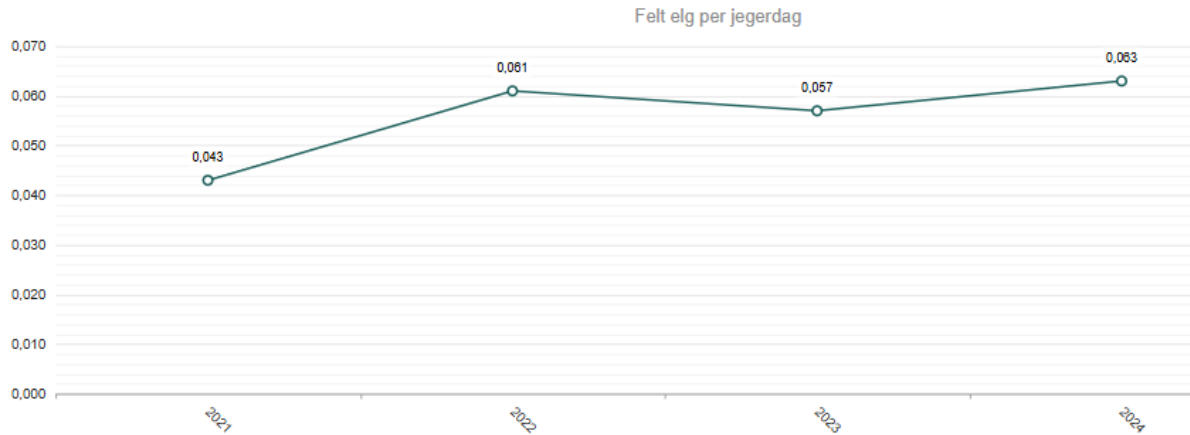

Det er marginale forskjeller når det gjelder slaktevektene for ungdyr fra 2016 og fram til i dag, men tilsvarende som for kalveslaktevektene er vektene nogenlunde stabile, som vi opplever som positivt for elgstammen.

Felt elg per jegerdøgn

Felt elg per jegerdag

Velg visning Tabell Graf

Utifra grafen ovenfor som viser felt elg per jegerdag kan man antyde en positiv trend, men tallgrunnlaget er altfor lite til å trekke noen konklusjon. Det er imidlertid åpenbart at uttaket av Fjorshøyden og Rømskogflokken vinteren 2024 og 2025 har påvirket elgstammen positivt

AVSKYTING.

I løpet av siste treårs planperiode er det som tidligere beskrevet i valdet skutt til sammen 34 dyr av en kvote på 55.

Vi ønsker en kvote på 55 dyr i treårsperioden 2024 - 2026 for valdet. Dette er likt som i foregående periode. Til tross for at vi i valdet har skutt under siste periodes kvote, mener vi likevel at den foreslåtte kvoten på 55 dyr er hensiktsmessig. Som følge av uttaket i Fjorshøyden og Rømskogreviret vinteren 2024 og 2025 ser vi nå at det er sannsynlig at elgstammen vil kunne styrke seg i neste treårsperiode.

Vi ser i tillegg at de i Sverige har redusert kvotene betydelig, og det vil også kunne resultere i en økning i elgstammen. Flaten Trosterud jaktlag er forøvrig mer direkte berørt av elgforvaltningen i Sverige enn de to andre jaktlagene i elgvaldet.

Vi kommer til å fortsette med å være restriktive på uttak av produksjonsdyr, med fokus på å prioritere 1 ½ åringer blant voksne dyr. Vi vil i tillegg i stor grad fortsette med å spare mellomstore okser. Det er viktig med store okser for å få bedekket kuene i første brunst og dermed øke slaktevektene på kalvene og etter hvert hele elgstammen. Dette harmonerer med kommunal målsetning for elgstammen

Vi ønsker følgende avskytingsmodell:

	Kalv	Ku (1,5 år og eldre)	Okse (1,5 år og eldre)
2025	50%	25%	25%
2026	50%	25%	25%
2027	50%	25%	25%

Vi vil som hovedregel begynne jakten etter 5. oktober for å la oksene i størst mulig grad gjennomføre bedekkingen før jakten begynner.

Det vil bli ført statistikk over registrerte og felte dyr både ved ”Sett elg” skjemaet og på annen måte. Alle felte elger vil bli veid. Dyrehodene vil ligge fremme til inspeksjon i en uke etter felling. Deretter blir de fjernet av hygieniske grunner.

Vesentlig avvik fra godkjent bestandsplan:

1. Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes yngre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting.
2. Bestandsplanområdet kan årlig, og etter egen vurdering, overskride vedtatt plan for årlig avskyting med inntil 10 % av antallet i vedtatt plan for årlig avskyting. Avviket rettes i løpet av planperioden.
3. Hvis avskytingen ligger under kvoten ett år, kan dette etter valdets egen bestemmelse, tas igjen i de påfølgende år av planperioden. Tilsvarende skal overskyting ett år rettes opp påfølgende år. Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort.
4. Valdets kan nedklassifisere dyr når det er tydelig mindreverdige i forhold til gjennomsnittsvekta til aldersklassen.

SIKKERHET VED ELGJAKTEN

Både Sundsrud Skog og Flaten-Trosterud Skog har utarbeidet et detaljert regelverk for deltakere i elgjakten. Dette skal trygge:

- Sikkerhet for jegerne
- Ivaretagelse av kvaliteten på kjøttet

1950 Rømskog, 31.05.2025

Peder Stang

Vedlegg: Regler for deltakere i elgjakt i Sundsrud Skog
Regler for deltakere i elgjakt i Flaten-Trosterud Skog